

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGIEGYLET

Megjelenik minden **pénteken** legalább egy iven és az egyleti tagoknak **ingyen** küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az **ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ** (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az **ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ** (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) címzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Lapfelügyelő bizottság: **Paget János** elnök; **Berde Áron**, **b. Huszár Sándor**, **Mina János**, **Nagy Ferencz**, **Szabó Samu**, **Szentgyörgyi József**.

Az ákácdfa.

Kiegészítésül a fűz, körös és nyárfa című rövid értekezéshez, szükségesnek találok még az ákáczfát megemlíteni. Ezen Éjszak-Amerikából behozott fába a természet oly kedvező tulajdonokat halmozott, hogy e fának tulságos magasztalása nélkül elmondhatjuk: az ákác az egyedüli fa, mely a gazdasági igényeket minden tekintetben kielégíti, belőle szerszámfa, kerítés, tűzrevaló, szükség esetén épületfa kerül, gyors növése, sarjképessége oly megbecsülhetetlen, hogy bármely terület befásításánál — ha az gazdaságilag üzetik — háttérbe szorítja bármely társát. Mily kitűnő szőlőkarónak való anyagot szolgáltat, bizonyíthatják azok, kik hosszabb időtől fogva e célra alkalmazzák.

Az ákác nem erdei fa, de oly területek beültetésére alkalmas, melyekről azt kívánjuk, hogy minél rövidebb idő alatt hasznot hajtóan befásítsanak.

Nemcsak megnő, de díszlik a legellentétebb talajvegyületekben, kivéve a vizenyőst vagy nagyon kötött agyagot.

Illatos méztartalomdús virágja a méhek sikeres rajzására elvitázhatlanul kedvező befolyást gyakorol.

Minthogy majd minden évben bőven virágzik, a vetéshez szükséges magot nem kell pénzen venni.

Magja ősszel érik, és mert hüvelyei nem hullanak, télen szedessük le, tegyük száraz helyre és

csépeltsük el kora tavasszal. Vetés ideje május elejétől közepéig terjed, korábban azért nem célszerű vetni, mert szeszélyes éghajlatunk gyakori utófagyai a gyenge csemetét elpusztítják.

Az elvetendő terület kellő elkészítése t. i. mély megszántás és apróra elboronálása főteendőink közzé tartozik. Három láb szélességű közökben kifeszített zsinor mellé pergetjük a magot, és azt gyöngre gereblye húzással betakarjuk, de úgy, hogy mélyen ne kerüljön a földbe, különben megful. Néhol csak seprű húzást alkalmaznak, részemről a gereblyének adok elsőséget. Gereblyezés után célszerű, sőt a siker biztosítása tekintetéből elkerülhetetlen, a bevetett földet deszkával meglapítani, az által mintegy meghengerezve, mi által a mag biztosabb kikelése czéloztatik.

Az ákácsmagot elvetés előtt csiráztatni szokás: a faedénybe helyezett magot kétszerannyi vízzel leforázzuk, hogy a mag héja meglágyuljon; az edény vastag ruhával vagy pokrócczal befedjük, hogy ki ne hűljön, alig 24 óra múlva a mag kicsirázott és vetésre alkalmas. Azonban ügyeljünk, nehogy a víz vagy tulságos sok vagy kevés legyen, mindkét esetben hiba, de legnagyobb, midőn a csirázásnak indult mag megszáradva a deszában megveresedik.

Csiráztatás alatt az ákácsmag legyen nedves és az edény helyeztessék meleg helyre p. o. a konyhába. Vetésére ha csak lehet, lessünk esőt vagy leg-

alább borult időt. Hogy az elvetés után netán beálló szárazság a csirában levő magot ki ne ölje, es-ténként öntöztessük meg, hiszen az olyan kevés költ-séggel jár, hogy szót sem érdemel, de a siker biz-tosítására szükséges. Ha elhatároztuk az öntöztetést, öntözzük meg inkább egyszer becsületesen, mint háromszor alig észrevehetőleg. Ha valahol, e mun-kánál nézzünk utána, mert mindkét esetben a föld felülete feketének látszik, de gyengébb öntöztetés folytán a föld megkérgesedik és a csemete belevész.

Kedvező idő beálltával a kicsiráztatott akácz-mag néhány nap alatt kikel s azután nincs egyéb teendőnk vele, mint minden marhakártól megőriz-tetni és a szükséghez képest nyáron át egyszer két-szer megkapáltatni.

Már a második harmadik évben tökéletesen használható illetőleg kiültethető akáczcsemetékkel rendelkezünk.

Az ültetés még ősszel kiásott gödrökbe, kora tavaszkor teljesítendő. Ha minden fánál áll az a sza-bály, hogy ne ültessük mélyen; akkor az akácznál e szabály kiválóan figyelembe veendő. A legtöbb kiszáradás a mély ültetés következménye. A faisko-lából történt kiásás alkalmával a csemete gyökere megsérül és megcsonkítottatik. A megsérült helye-ket vágjuk éles késsel símára, a gyökércsonkítást pedig ellensúlyozandó, az ágakat, sőt az egész cseme-tét vágjuk vissza 2—3 lábára, de a földszint való el-metszésnek, gyakorlatból állithatom, nem vagyok ba-rátja. A visszametszésre szabályt felállítani nem lehet, de semmi esetre se járjunk el e műtétben ki-méletesen.

Ha csak lehet ültetésre használjunk magról kelt fákat és ne gyökéshajtásokat; a sarjadék rendszeren hiányos hibás gyökézzel bír s e miatt lassabban fejlődik és inkább ki van téve az időjárás viszontag-ságainak.

A fűvek között a taraczk, a fák között az akácz bámulatra méltó sarjképességet tanusít, e tulajdon-sága ugyan némelykor alkalmatlan, de miután ez is szívósságát bizonyítja — egyéb jó tulajdonai mellett e csekély hiba megbocsátható.

Ebner Sándor.

Ellenőrző borkostolások.

Az erdélyi részeknek egy kitünő bortermelője a bécsi világhiállítású jury borászati osztálya egyik tagjának, kob-lenzi borkereskedő Wegeler Gyula urnak több erdélyi bor-mustrát küldött azon kérelemmel, miszerint azoknak szigorú, részrehajlatlan bírálatát eszközölné s annak eredményé-ről őt tudósítani sziveskedjék.

Ezen tudósításból közöljük a következő rövid kivo-natot:

Nro 1. Vegyes, 1862. eleven, de nem sima bor, jel-legében nem tiszta.

Nro 2. leányka 1866. jóval tetszetősebb, de kissé ke-mény bor.

Nro 3. leányka aszu 1866. édes, füstös bor, nem a mi izlésünk (t. i. a rajnavidéki) szerinti.

Nro 4. traminer 1868. kissé lágy, különben értékes tiszta és kiváló bor.

Nro 5. traminer 1869. nem finom, az előbbenitől messze elmarad.

Nro 6. olasz riesling 1869. száraz bor, mely némí-leg a Marsalához (siciliani bor) hasonlít, épen nem a mi iz-lésünk szerinti.

Nro 7. rajnai riesling 1868. egészséges erőteljes bor.

Nro 8. rajnai riesling 1869. mi rajnavidékiek a beküldött mustrák között majdnem egy-hangulag ennek nyujtuk a pálmát. Ezen példány száraz, finom, jó izü és kitünő ál-lományu bort mutatott be.

Nro. 9. sauvignon 1868. gyengéd, sima, jó Sau-terne bor.

Nro 10. alexandriai muskotály, nem a mi izlésünk szerinti.

Nro 11. mászás 1868. kedves, jó, vidító bor.

Nro 12. Carbenet 1868. erőteljes és értékes piros bor.

Nro 13. Tasnádi bakator 1866. Chablis-zamattal (hi-res francia tehér burgundi) bíró nagyon szép bor.

Általános megjegyzései folyamán megemlíti Wege-ler ur, hogy ezen boroknak nagyobb mérvű behozatalát a Rajna vidékére, mint oda való borkereskedő nem ajánlaná, mert a Rajna termékével nem versenyezhetnének. De ettől eltekintve, nyereséges sem lenne a bevitel, miután már az erdélyi ár is nagyon magas, a vám és költség pedig akón-ként (5 vedrenként) 4½ frtra tehető.

Wegeler ur a küldeményt részéről is viszonzni óhajtván, elindított egy a Mosel és Rajna kitünő termékeivel terhelt ladát és a kóstolás eredményét vele tudatni kérte.

Ezen egytől egyig nemes boroknak egy része f. má-jus hó 3-án egy barátságos ebéd alkalmával szakértő kör-ben megkostoltatván, erről a következőket jegyezhetők fel.

A kóstolás sorrendjére nézve a teljes tájékozottság — mint egyes példányoknál kitünt — nem volt meg, ez azonban idegen borokkal szemben csak alig is lesz elérhető.

Nro 1. Winkler Hasensprung 1868., finom, könnyű,

zamatdús és kellemes bor. Ezen bor, valamint az utána következő valamennyi, Amerikában és Angliában árusittatik el, az árak loco Rotterdam vannak kitéve s mindig 12 drb azaz egy tuczat félkupás palaczkra vonatkoznak. Emittett Winklernek tuczatja 45 schilling (22 1/2 ezüst forint.)

Nro 2. Hochheimer 1868., kevésbé finom, de erősebb, kevésbé zamatos és kevesebb savanyúval, úgy lát-szik a Nro 1. előtt kellett volna kóstolni. Tuczata Rotterdamban 60 schilling (30 ezüst forint.)

Nro 3. Rüdeshheimer 1868., meglepően sima, zamatdús, tökéletesen iskolázott és kiválóan finom bor. Tuczata 76 schilling (38 ezüst forint.)

Nro 4. Steinbergér 1868., korábban kellett volna kóstolni, az előbbennél jóval hátrább áll, különben eléggé zamatos, de mint bor, kissé lágy. Tuczata 68 schilling (34 ezüst forint.)

Nro 5. Steinberger Cabinet 1857., kilencz év óta palaczkban, mégis véghetetlenül tiszta, mint bor azonban kissé túlélt (u. n. „öreg ur.“) Tuczata 90 schilling (45 ezüst forint.)

Nro 6. Rauenthaler Nonnenberg 1868., nagyon finom az első osztályu kettő rajnai bor összes jeles tulajdonai-

val, az eddig kóstoltak között legjobbnak itéltetett. Tuczata 84 schilling (42 ezüst forint.)

Nro 7. Johannisberger 1862., a mi hazai izlésünk szerint kissé édeses, különben az ismert jelességű Johannisberginek minden jeles tulajdonát a legnagyobb mértékben egyesíti, őt tartják a rajnai borok királyának. Tuczata Rotterdamban 150 schilling (75 ezüst forint.)

Általában véve teljes készséggel kell elismerünk mindezen boroknak magas fokú iskolázottságát, ebből kifolyólag a kellő sima- és finomságot és azon meglepően egyöntetű jelleget, mely az izlést ellenállhatatlanul meghódítja. Legtöbb tetszést arattak a Winkler Hasensprung mint könnyű asztali bor, a Rauenthaler Nonnenberg, mint finom és kiváló fajbor, végre ő tetsége: a Johannisberger! Csak azon — suttogva kiejtett — kérdést hangoztatta a társaság több tagja, vajlon nincs-e mindezen borban egy icziny-picziny szesztoldat?

A még hátralévő moseli s rajnai borok más alkalommal fognak megkóstoltatni s az eredmény ugyancsak e lap hasábjain az érdeklődő t. közönség tudomására hozatni.

T A R S A L G Ó.

Földmívelés- ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium.

Budapesten, 1875 april hó 20.

Másolat ad 8064 sz. Valamennyi törvényhatóságnak. Az északamerikai egyesült államokban mindinkább terjedő Colorado, burgonyapusztító rovar — Doryphora decemlineata — becsémpészésének lehető megakadályozhatása czéljából f. évi január 9-ről kelt 22626/1874 sz. alatt kiadott köriratom kapcsán — a lajtántuli kormányval egyetértve — Északamerikából származó burgonyának, burgonyahéjnak, nemkülönbön a burgonya csomagolására használtatni szokott és azzal érintkezésben volt csomagolási tárgyának, ugymint zsákok, hordók, faládáknak s t. b. behozatalát a magyar korona összes területére — ezennel a legszigorúbban megtiltom. A tilalom áthágói a burgonyaszállítvány elkobzása mellett esetről esetre súlyos pénzbírsággal fognak közigazgatási uton büntettetni. Felhivom a törvényhatóságot, hogy ezen rendeletemnek szabályszerű közhirré tétele és szigorú foganatosításáról gondoskodjék.

SIMONYI s. k.

Törvényezik a földadó (kataster) szabályozásáról.

(Szentesítést nyert 1875. márczius 27-én; kihirdtetett az országgyűlés mindkét házában 1875. márczius 30-án.)

19. §. A becslésnél, a fa kivételével, a termények árúal az 1867—1872-ig terjedő hat évi középárak átlaga 20% le-

vonásával veendő, — a fa árúal pedig az 1855—1874-ig terjedő husz évi időszak alatt fennállott közép árak átlaga, minden levonás nélkül veendő.

Oly terményeknél, melyek eladás végett vásárra vagy valamely gyárhoz vitetnek, az illető piaci vagy gyári más terményeknél a helybeli, még pedig a bornál a szüreti árak vétetnek alapul, ha az eladás hordóval együtt történik, a hordó ára levonandó.

20. §. A megállapított piaci ár a vitelbér levonásával alkalmaztatik.

A vitelbér leszámítása oly községeknek, melyek rendes piaczaiknál közelebb fekvő hajózható folyókat, csatornákat vagy vasutakat használhatnak, azok állomásáig a tengelyi szállítási ár, azon tul a piaczig vagy gyárig az illető közlekedési vállalatok részére megállapított árszabás szerint történik.

Azon vidékekben, melyek e kiszámítási időszak folyama alatt vasuti összeköttetést nyertek, a szállítási költségek úgy számítandók le, mintha a vasut már az egész idő alatt létezett volna.

21. §. Az egyes földrészelek tiszta jövedelme térfogatuk szerint a tiszta jövedelmi fokozat megfelelő tétele alapján számítottatik ki.

III. Fejezet.

Végrehajtó közegek.

22. §. A földadó-katasteri munkálatok vezetése és igazgatása a pénzügyministert illeti, ki az e törvény végrehajtásáhpz szükséges szabályrendeleteket és utasításokat kiadja.

23. §. A következő végrehajtó közegeket és a kellő számú segédzsemetzetet a pénzügyminister nevezi ki:

a) a becslőjárásokban a becslőbiztos, erdőbecslőt és a szükséghez képest mérnököt;

b) a becslőkerületekben a katasteri igazgatót, kerületi és erdőbecslési felügyelőt és a szükséghez képest főmérnököt;

c) a pénzügyminisiteriumban a központi felügyelőket.

24. §. A 23 §-ban felsorolt közegeken kívül:

a) minden becslőjárásban egy járási,

b) minden becslőkerületben egy kerületi és

c) a központban országos földadó-bizottság alakítatik.

25. §. A járási bizottság az elnökön kívül rendszeren tizenöt tagból áll. Előadó a becslőbiztos, illetőleg az erdőbecslő, kik a bizottságban szavazattal bírnak.

26. §. Az elnököt és a bizottsági tagokat, illetőleg póttagokat, a kijelölt választmány közbenjöttével azon törvényhatósági bizottság választja, melynek hatósága alá a becslőjárás tartozik.

A bizottsági tagok a becslőjárás különböző vidékein bíró földbirtokosokból választandók, mely célra a becslőjárás öt, lehetőleg egyenlő aljárásra osztván, minden aljárás után, az ottani földbirtokosokból három rendes és három póttag választandó, arra való tekintettel, hogy ezen három bizottsági tag, illetőleg póttag által a nagy-, közép- és kisbirtok képviselve legyen.

Azon kivételes esetekben, ha a becslőjárás egyes részei különböző törvényhatóságok alá tartoznak, az elnököt és a bizottsági tagokat azon törvényhatóság választja, melynek hatósága alá a becslőjárásnak azon része tartozik, melytől a becslőjárás földadójának nagyobb része fizettetik, de ha a kisebb résztől ezen földadónak legalább $\frac{1}{15}$ -de fizettetik, a bizottsági tagokat az érdekelt törvényhatóságok azon arányban választják, melyben az azok alá tartozó részek a becslőjárás földadójához járulnak.

A törvényhatóság a pénzügyminisiter felhívására, ennek vételétől számítandó négy hét alatt, gyűlést tartani, s e gyűlésben választani köteles, különben az elnököt és a bizottsági tagokat, a főispán, illetőleg a törvényhatóságnak hasonállású főnöke nevezi ki.

A választás, illetőleg kinevezés eredménye a becslőjárásban kihirdetendő.

27. §. A kerületi földadó-bizottság áll: egy elnökből, és kétannyi tagból, a hány járásból a kerület alakított. — Elnöke a katasteri igazgató, illetőleg annak a pénzügyminisiter által kinevezett helyettese.

A bizottság tagjai a kerületbeli járási bizottságok mindegyikének egy küldöttje s a kerületnek valamennyi becslőbiztosa. Előadó szavazat nélkül a kerületi felügyelő, illetőleg az erdőbecslési felügyelő.

A járási bizottságok mindjárt megalakulásuk után a kerületi bizottságba egy tagot s egy póttagot választanak.

28. §. Az országos földadó-bizottság az elnökön kívül kétannyi tagból áll, a hány kerületi földadó-bizottság alakított.

Elnöke a pénzügyminisiter vagy általa kinevezett helyettese.

Az országos földadó-bizottság tagjai felében a pénzügyminisiter által nevezetnek ki. Felerészben pedig a kerületi földadó-bizottságok választott tagjai által választatnak ezen földadó-bizottságok megalakulása után.

A rendes tagokkal egyenlő számban póttagok is nevezetnek ki, illetőleg választatnak.

Előadók szavazat nélkül a központi felügyelők.

29. §. Ugy a járási, mint kerületi, valamint az országos földadó-bizottság tagjai az első ülésben s a mennyiben ezen meg nem jelentek volna, mindenesetre működésük megkezdése előtt következő ünnepélyes fogadást kötelesek letenni:

„En N. N. becsületemre fogadom, hogy a . . . földadó-bizottság tagjává megválasztatván, (kinevezetvén,) ezen állásommal járó feladatok teljesítésében lelkiismeretesen és részrehajlás nélkül fogok eljárni.“

30. §. A földadó-bizottságok a megjelent tagok számának tekintetbe vétele nélkül határozatképesek. Üléseik nyilvánosak, s azokról rendes jegyzőkönyv vezetetik.

A tagok rendszeren meghívandók. De az egyéni érdekeket közvetlenül érintő osztályba sorozási munkálatok és azok elleni fellebbezések elintézésénél, sem a bizottsági üléseken való határozathozatalban, sem vizsgálati kiküldetésekben és véleményadásban nem vehetnek részt, ha oly kérdés merül fel, melyben

a) saját személyökre nézve érdekelték levén, közvetlenül vagy közvetve, kártól tarthatnak vagy hasznot remélhetnek,

b) ha feleség vagy jegyes, fel vagy lemenő ágbeli rokonai vagy oly személyek vannak érdekelve, kik velök negyedizig oldalrokonságban vagy másodizig sógorságban, továbbá fogadott gyermeki, végre gyámsági vagy gondnoksági viszonyban állanak.

Határozataikat a jelenlevők szavazattöbbséggel hozzák.

A szavazatok egyenlő megoszlása esetében az elnök szavazata dönt.

Minden bizottságnak jogában áll szakértőket hallgatni ki.

IV. Fejezet.

Végrehajtási eljárás.

31. §. A földadó-katasteri munkálatok a tényleges állapotnak megfelelőleg igazítandók ki.

E célból minden földrésztelnél a tulajdonos neve, a művelési ág és a térfogat a 32., 33., 34. és 35. §§-ok határozatainak utmutatása mellett a jelen állapot szerint teendő ki.

32. §. A földadó-katasteri munkálatokban a birtokrészek rendszerint a tényleges birtokosok nevére irandók.

Ha a jelentkezők között a tényleges birtoklás vitás, a birtokrész annak nevére irandó, a ki magát mint telekkönyvi tulajdonos igazolja; — ellenesetben a jelentkezők mindnyájan beirandók.

Oly földrészt, melynek birtokosa ki nem tudható, egyelőre a községre irandó.

A két utóbbi esetben a birtoklás minősége az észrevételek rovatában kitüntetendő.

A katasteri munkálatokba iktatott birtoklás magánjogi következményekkel nem bír.

33. §. A művelési ág a törvény kihirdetését megelőzőt utolsó három év alatt folytatott gazdálkodási rendszer alapján határozandó meg, kivéve, ha igazoltatik, hogy azon föld ezen művelési ágban csak kivételesen használható.

34. §. A fenttértett kiigazítások eszközlése végett, a pénzügyigazgatóság a jelenlegi katasteri munkálatokat kerülete minden községében négy héten át közszemlére kitéti s egyuttal a községben helyi szokás szerint közzéteendő hirdményben a földbirtokosokat felszólítja, hogy a tetleges állapotot, a meny nyiben az a földadó-kataster munkálatok alkalmával felvett földkönyvekben foglalt beiktatásoktól eltér, az e végre alakítandó községi bizottságnak jelentsék be. E községi bizottságok a járási bizottságok megválasztása után, az illető szolgabíró által kitűzendő határnapon, annak felügyelete alatt a község képviselő testülete által alakíttatnak meg.

A községi bizottság az említett katasteri munkálatok beérkezése után azonnal összeülvén, a helyszíneinek meg szemlélésével s az érdekelteknek meghallgatásával, a község adó-telek könyvét, észrevételeinek külön ívekre leendő feljegyzése mellett, a tényleges állapot szerint hivatalból előleges kiigazítja; egyzersmind azon földrésztleteket, melyek az adótelek könyvekbe fel nem vétettek, vagy terméketlenek közé soroztattak, jelenleg azonban művelés alatt állanak, — s azokat, melyeknek művelési ága változott, azon osztályokba sorozza, melybe azok az érvényben levő osztályozás és jövedelmi fokozatok szerint tartoznának.

Addig, míg a jelen törvény szerinti adókiivetés életbelép, a földadó az eképpen kiigazított adótelek könyvek és birtokivek alapján az 1868. XXV. t. czikk 7. 8. és 12. §-ai által biztosított mentességek fentartása mellett 1876-ik évi január 1-től kezdve fog ideiglenesen kivettetni.

A pénzügyi közegek négyheti idő letelte utánra minden községben határnapot tűznek ki, s arra a községi előljárókat s azok által a községi bizottságot és az érdekelteket meghívják. Ez alkalommal az előleges bejelentések, a község bizottság által eszközölt előleges kiigazítások, és az ekkor felmerülő nehézségek megvizsgálatnak, s az érdekeltek jelentésében és közreműködésével elintéztetnek, hogy ez alapon a községnek újabb adótelek könyve, illetőleg birtokivei elkészíttethessenek.

A határidők, melyek alatt a községi bizottságok az e §-ban reájuk bizott teendőket végrehajtani kötelesek, a pénzügyminiszter által rendeleti uton fognak meghatározatni.

Ezen rendeletekben kellő tekintettel leendő arra, hogy az adószabályozási munkálatok tárgyalására és elintézésére hivatott községi és járási bizottságoknak ebbeli feladataik alapos teljesítésére elégséges idő engedessék; de viszont gondoskodni fog arról is, hogy egyik vagy másik bizottság ne taláni halogató eljárása által a munkálatok folyamát meg ne akasztassa, s e czélból minden általuk eszközözendő eljárásnak zárhatóridőket fog megállapítani azon hatálylyal, hogy a mely bizottság ennek határai közt valamely teendőjét el nem végzi, az nélküle fog a kormány közegei által végrehajtani.

Az ezen § értelmében készült ideiglenes munkálatok ellen a kineztár és az érdekeltek részéről felszólamlásnak van helye, mely az ideiglenes adó telek könyvek és birtokiveknek a község által 8 napon át eszközözendő, közszemlére kitétele után 15 nap alatt a járási bizottsághoz heterjesztendő.

Ezen felszólamlások felett a pénzügyminiszter által a 22.

§. értelmében kiadandó eljárás utasítás szerint a járási bizottság első fokulag határoz.

A járási bizottság határozatai ellen az adókiivetés és bezedés folyamának megakasztása nélkül vagy is birtokon kívül — 15 nap alatt — fellebbezésnek van helye a kerületi bizottsághoz, mely ez ügyben végérvényesen határoz.

35. §. A térfogat kiigazítása, illetőleg a birtokosok arra vonatkozó bejelentései helyességének ellenőrzése ott, hol a részletes katasteri felmérések már megtéttettek, ezen felmérési munkálatok, a hol a részletes felmérés még nem eszközöltetett, a tagosítási munkálatok, ezekhez tartozó vagy más földkönyvek és térképek, s a hol ezek sincsenek, a tényleg fennálló földadó ideiglen behozatala alkalmával készített concretalis térképek, s egyéb segédadatok alapján történik.

E czélból közhatóságok és magánosok a birtokukban levő térképeket, földkönyveket, vagy azokból készült kimutatásokat a kiigazítással megbizott közegeknek, térítvény mellett, kiszolgáltatni, vagy azoknak megtekintésére s lemásolására módot nyujtani tartoznak.

Az állam az átadott okiratok épségben tartása és visszaszolgáltatasáért felelős.

36. §. A járási bizottság mindjárt megalakulása után egy járásbecslőt, s ennek akadályoztatása esetére egy helyettes becslőt választ, s ezen járásbecslő, illetőleg helyettese, a 37., 38. §§-ban körülirt teendőknöz a becslőbiztos által meghiva, azzal együttesen eljár.

A járásbecslőnek és helyettesének akadályoztatása vagy meg nem jelenése, a munka folytatását fel nem tartoztathatja, s ily esetben a becslőbiztos maga folytatja és fejezi be.

Ha a becslők valamely tárgyra nézve nem tudnak meg egyezni, a bizottságokban mind a kettőnek nézete meghallgandó.

37. §. A becslők elkészítik a járás gazdasági leírását, melyben mindenesetre elősorolandók a járás kiterjedése, határai, községei, földrajzi fekvése, égalji viszonyai, talajának általános jellege, ennél fogva művelhetésének könnyű vagy nehéz volta, a rajta előállitható termékek nemei, a nyerhető termékek nagysága, azoknak szokásos árai, a járásban szokásos gazdálkodási rendszer, az igás és kézi napszámok bére, a talaj termőképességét fokozó és biztosító mesterséges csatornák, védőtöltések vagy azokat csökkentő földárjai, vadvizek vagy vizállások, a közlekedési eszközök és a piaczi viszonyok, a járás népességének arányai, szokott foglalkozási módja, a földbirtok megoszlása kis- és nagy gazdaságokra. Kimutatandó továbbá a kis, közép- és nagy birtokok vagy egyes művelési ághoz tartozó földrésztletek után holdankint fizetni szokott évi haszonbér is, mely adatok nem az egyes birtokok jövedelmezőségének megállapítására, hanem azon czélból használandók, hogy a járasok és majdan a kerületek közötti arány megítélésénél tájékozóul szolgáljanak.

A leírás adatainak helyességét a járásbizottság megvizsgálja, megállapítja, s az így megállapított járásleírás alapján eldönti, vajjon több osztályozási vidékre legyen-e a járás elkülönítendő, s ha igen, hányra?

38. §. A becslők a bizottság által átvizsgált s megállapi-

tott járásleírás adatai (37. §.) alapján a minőségi osztályok s a tiszta jövedelmi fokozatok felállítása iránt javaslatot dolgoznak ki.

A minőségi osztályok művelési ágankint a vidéken szokásos gazdálkodási rendszer mellett nyerhető holdankinti tiszta jövedelem nagyobb vagy kisebb foka szerint állítandók fel.

Ehhez képest megállapítandók a járásban, illetőleg osztályozási vidéken található legjövedelmezőbb, legcsekélyebb jövedelmű és a szükséghez képest a többi közbeeső osztályok.

A tiszta jövedelmi fokozatok egyes tételei oly módon szabadók meg, hogy:

a 2 krtól 20 krig terjedő tételek	2 krral,
a 20 krtól 1 frtig	5 "
az 1 frttől 4 frtig	10 "
a 4 frttől 10 frtig	25 "

a 10 frton felül terjedők pedig 50 krral oszthatók legyenek.

Ha a kinyomozott összeg a fentebbi módon nem osztható, a legközelebbi kisebb vagy nagyobb, de a fentebbi módon osztható összeg veendő a szerint, a mint a kinyomozott összegtől kevésbé tér el. Egyenlő eltérés esetében a kisebb összeg veendő.

39. §. A tervezett tiszta jövedelmi fokozat alapján a becslők megnevezik azon községi határokat, illetőleg dűlőket, melyekben az egyes minőségi osztályok előfordulnak, s az azokat jelző mintatereteket kitűzik.

E mintateret talajminőségük és helyi fekvésük leírásával külön jegyzékben is kimutatandók.

Azután községről községre minden határbeli földterületeket a minőségüknek megfelelő s a mintateret által képviselt osztályokba besorozzák.

Az osztálybasorozás a községi bizottságnak (34. §.) és ha az illető földbirtokos jelen van vagy magát képviselteti, ennek is meghallgatásával, a helyszínén hajtandó végre.

E czélból a sorozás napja, az egyes községeknek a becslő biztos által tudtul adandó és a községekben közhírré teendő, hogy az érdekelt birtokosok a sorozásnál jelen lehessenek.

A községi bizottság köteles a sorozásnál megjelenni, s a szükséges felvilágosításokat a becslőknek megadni.

Az osztálybasorozásnál következő szabályok lesznek szem előtt tartandók:

a) ha egy dűlőnek egész területe ugyanazon talajminőséggel és tulajdonsággal bír, az egész dűlő egy osztályba sorozandó;

b) ha a dűlőnek talajminősége és tulajdonságai különbözők, a különböző részek a minőségüknek megfelelő osztályokba sorozandók;

c) katasteri holdig terjedő földrésztetek, habár talajminőségük és tulajdonságaik különbözők is, egy és pedig azon osztályba sorozandók, melyben eltérő tulajdonságaiknak aránya kellő kiegyenlítést talál;

d) az ideiglenes adómentességgel bíró földrésztetek (6. §.) szintén sorozás alá esnek;

e) ha a 18. §. értelmében egyes földterületeknek termőképességben tartása a rendes gazdálkodási költségeken felül kü-

lönös költségekkel jár, ily területek a nagyobb gazdálkodási költség betudása fejében a tiszta jövedelmi fokozat, illetőleg minőségi osztályoknak egyik kisebb tételű osztályába is sorozhatnók.

Az osztálybasorozás eredménye külön táblázatban összeállítandó és abban az egyes osztályokba sorozott területek térfogata községenként, és a járás, illetőleg osztályozási vidék szerint összeadandó és kimutatandó.

Az ekként kitöltött minőségi osztályokat képviselő mintateret határozott jelzőkkel látandók el, és ezeknek holléte a járásban közhírré teendő.

A becslők munkálataikat a járásbizottság elé terjesztik.

40. §. A járási bizottság a 39. §. értelmében eléje terjesztett munkálatot megvizsgálván, mind a tiszta jövedelmi fokozatok, mind az osztályba sorozási munkálat felett, különös tekintettel az egyes tételek arányosságára, határoz, s ha az előterjesztett munkálaton változtatásokat tesz, azokat jegyzőkönyvileg indokolja.

Ha a becslők valamelyike vagy bármely bizottsági tag kívánja, helyszini vizsgálat tartandó, melyen a becslőbiztos és a vele működött járásbecslő jelen lenni köteles.

A megállapított munkálat a jegyzőkönyvvel s az összes iratokkal együtt a bizottsági elnök által a katasteri igazgatónak azonnal megküldendő, ki azokat a kerületi bizottság előadójának véleménye kíséretében a kerületi bizottság elé terjeszti.

41. §. A kerületi földadó-bizottság a kerületében fekvő járások jövedelmi fokozatainak és osztálybasorozási munkálatainak helyességét megvizsgálja, s azokat egymással helyes arányba hozza.

E czélból választott tagjaiból megalakulása után azonnal egy küldöttséget nevez, mely a kerületi és erdőbecslési felügyelőkkel együtt a kerületet járásankint beutazza, s a szükséges adatokat összegyűjti.

Ezen beutazás úgy intézendő, hogy a küldöttség a minőségi osztályoknak és azokra alapított jövedelmi becslésnek, úgy a minőségi osztályokat jelző egyes mintatereteknek helyes vagy helytelen megállapítása felől (38. §.) a helyszínén szerezhesen meggyőződést.

42. §. A kerületi bizottság, a küldöttség javaslatának tekintetbe vételével, a járási fokozatokat és osztályba sorozási munkálatokat megállapítja, s a szomszédos kerületi bizottságoknak, valamint a kerületben levő járási bizottságoknak oly felhívással küldi meg, hogy netaláni észrevételeiket legfeljebb 50 nap alatt közöljék.

A járási bizottságok a megállapított összes munkálatokat s a mintateret jegyzékét a községeknek oly felhívással küldik meg, hogy a felállított minőségi osztályok száma, valamint a fokozattételek, s végre a földek osztályba sorozásának helyessége iránt, úgy az általuk, mint netalán egyesek által beadott kifogásokat, 25 nap alatt a járási bizottságoknak írásban adják be.

A kerületi bizottság a beérkezett észrevételeket újabb tárgyalás alá veszi, ha szükségesnek látná, helyszini vizsgálatot rendel el, és a megállapított s kellőleg indokolt fokozatokat, és osztályba sorozási munkálatokat az összes iratokkal a pénzügy-ministerhez felterjeszti.

43. §. A pénzügyminister a felérkezett tiszta jövedelmi fokozatokat és osztályba sorozási munkálatokat kapcsolatosan megvizsgálhatja, s a reájok vonatkozó javaslatával együtt az országos földadó-bizottság elé terjeszti.

Az országos földadó-bizottság a tiszta jövedelmi fokozatok és osztályba sorozási munkálatok megállapíthatására már előzőleg adatokat gyűjt.

E célból megalakulása után választott tagjaiból azonnal küldöttséget nevez, mely a központi felügyelővel együtt a becslési munkálatok tartama alatt az ország különböző vidékeit beutazza, s a szükséges adatokat összegyűjti.

A kerületi bizottságoknak ez utazás folyta alatt beérkező jelentései használat végett e küldöttség tagjainak megküldetnek, s ha az utazások bevégezte után az országos földadó-bizottság a beérkező jelentések folytán egyes vidékekre nézve szükségesnek találja, azokat újból beutaztatja.

E küldöttség tagjai a járási és kerületi bizottságok tanácskozásaiiban részt vehetnek, de szavazatuk nincs.

A küldöttség az összes tiszta jövedelmi fokozatok és osztályba sorozási munkálatok megállapítására nézve javaslatot terjeszt az országos földadó-bizottság elé, mely e javaslat és a pénzügyminister véleményének tekintetbe vételével a tiszta jövedelmi fokozatokat és a földek osztályba sorozását, ez utóbbit azonban az egyéni felszólalások fentartásával, az állam egész területére nézve járásonként megállapítja.

44. §. Ha az országos földadó-bizottság a kerületi földadó-bizottság által javaslatba hozott járási tiszta jövedelmi fokozatokat, vagy a földek osztályba sorozását tetemesen megváltoztatja, ezen változásokról, az azokra vonatkozó munkálatok megküldése mellett, az illető járási bizottságokat oly felhívással értesíti, hogy a változásra vonatkozó véleményeiket és netáni kifogásaikat 30 nap alatt a kerületi bizottságnak írásban adják be.

A kerületi bizottság a járási bizottságok kifogásait tárgyalás alá veszi, s észrevételeivel együtt az országos bizottsághoz felterjeszti.

Az országos bizottság kellő tekintettel a kifogásokra és észrevételekre, az összes munkálatokat a 43. §-ban kitett fentartás mellett végleg megállapítja.

45. §. Az országos bizottság határozatai alapján a telekkönyvekbe és birtokívekbe minden egyes földrészlet osztálya bejegyeztetvén, a járási bizottságok útján minden községnek a reá vonatkozók megküldetnek, és a községi eljáróság azokat a község vagy a bíró házában kiteszi, egyszersmind a helyi szokás szerint közzéteendő hirdetményben a községi földbirtokosokat felhívja, hogy netalán felszólalásaikat a 47. §-ban kitett időben és módon adják be.

Ezen határidő a becsőbiztos által a járás minden községeire nézve egyenlően szabandó meg.

A közszemlére kitett sorozási munkálatok épségben és tisztán tartásáért a községi eljáróság felelős és az ebbeli mulasztása miatt netalán szükségessé válható munkaujtás költségeit viselni tartozik.

(Vége következik)

EGYVELEG.

* A kolozs-monostori május 1-i országos juhvásár april 29-től május 2-ig tartott. — A vásár lefolyásában kezdetben csönd uralkodott, de másod és harmad napokon a kereslet igen élénk volt. Kiválólag keresettek voltak a külföldi piacokra küldendő meddők, ürök és kosok; ezek párja 12—15 frttal fizettetett. Bárános anyák párja 12 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{1}{2}$ —15 frtig, báránynélküliek 11 $\frac{1}{2}$ —12 frtig, fiatal jószág 8—9—9 $\frac{1}{2}$ frtig fizettetett. Mint érdekes körülményt jegyezhetni meg, hogy az egész vásárra hozott állomány elkelt.

* Lakásváltoztatása. Számos t. olvasónknak vé-
lünk szolgálatot tenni, midőn szives tudomására hozzuk, hogy n. t. munkatársunk, állatorvos, egyetemi és gazd. intézeti tanár Dr. Minajános szállását a kül-monostortczából kültordautca 3. sz. telekre tette át.

— Ertesítés. Folyó évi január 14-éről kelt 22,33 1874. sz. a. kiadott körrendelet közzétett azon szőlő tulajdonosok névjegyzékében, kik a Phylloxera fellépése Klosterneuburgból szőlővesszőket hozattak, a keszthelyi m. kir. gazd. tanintézet is előfordul. Balázs Árpád, ezen intézet igazgatója, a hivatolt hirdetés ellen e hó 23-án e miniszteriumhoz intézett felterjesztésében, hivatalos adatok nyomán, behozonyítván azt hogy az 1870. évi október havában Belke Tivadar, ugyanazon intézet szőlészeti szaktanára által Klosterneuburgban egyetlen egy izben tett megrendelés nem az intézet hanem mások számára történt, evvel egyszersmind beigazolta, hogy az intézet szőlő ültetvényei mindaddig klosterneuburgi szőlővesszőt nem láttak; mely körülményt a közönség netaláni bizalmatlanságának szétosztatása tekintetéből addig is, míg az egyidejűleg elrendelt külön vizsgálat eredményéről szóló jelentés beérkezend — ezennel a közönség tudomására hozni kívántam. Budapest, 1875 april hó 27-én. A földmivelés- ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministeriumtól. —

— Ertesítés. A földmivelés- ipar- és kereskedelmi ministerium által ezennel közhírré tétetik, hogy Kallivoda Sándor és Faiszt József alsó-lendvai (Zalamegye) szőlőbirtokosoknak, Klosterneuburgból hozott szőlővesszőkből létesített telepei, ezen ministerium által kiküldött szakértő által tüzetesen megvizsgáltván, teljesen Phylloxera menteseknek találtattak. — A földmivelés- ipar és kereskedelemügyi m. kir. ministeriumtól.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

H i r d e t é s e k.

Jelzalog kölcsönök.

Alóliirt „Ipar- és keresked. ügynöki iroda“ tisztelettel jelenté miszerint Szilárd anyagból épült kolozsvári bérházakra törlesztési kölcsönöket 500 forinttól kezdve a legmagasabb összegig gyorsan eszközöl.

Ugyazintén a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra s 500 forinttól kezdve a legmagasabb összegig.

Magyarországi kölcsönöknek feltűnő előnyt nyújt

Bővebb értesítéssel a módoszatok ránt posta útján készséggel szolgál

A hatóságilag engedélyezett általános

„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda“

Kolozsvárt, belmonostortczán, 19. sz.

Értekezhetet postá útján vagy személyesen naponta d. u. 1—4 óráig.

(3) (9—26)

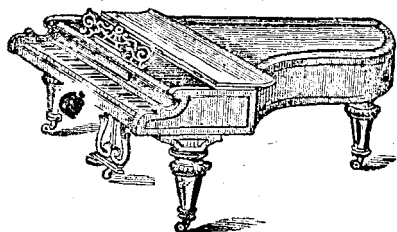
Legjobb és legolesőbb forrás

ZONGORÁK és HARMONTUMOK

beszerzésére.

használt zongorák megcserelésére, valamint mindenemű húros hangszerek, azok alkatrészeinek és mindenféle húroknak vásárlására.

Zongora-kölcsönzési raktár.

Zongora-javítási műhely.

TRISKA FERENCZ

KOLOZSVÁRT,

a távirdai hivattal szemben.

Kivánatra leujabb, 1875-re szóló árjegyzékemmel bérmentve szolgálók. Üzletemben a lehető legnagyobb olcsóság a legszigorubb lelkiismeretességgel párosul.

Zongora hangolás bármily távol vidéken is olcsón elvállaltatik. (2) (10—26)

TAUFFER FERENCZ

magkereskedésében

Kolozsvártt,

kaphatók a legjobb minőségben és jutányos árakban:

Takarmány répák

Luzerna és lóherék

Esparsette

Canadai zab

Douttonkorn törökbuza

Early rose burgonya

Bükköny

Takarmány és diszfüvek

Stockeraui lencse és borsó

Mezei paszuly

Kerti és virágmagvak

Gabona zsákok nagy választékban. (1) (19—52)

Piaczi árak.

A kolozsvári kereskedelmi s iparkamara hivatalos adatai nyomán.

A héti vásár		Egy osztrák mérő = 2 nagy véka					Egy mazsa		Egy bécsi öl	1 font
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozsa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marha hus
ára krajczárookban										
Kolozsvár	május 6	350—400	260—280	240—270	75—80	240—260	160	85	—	21
Nagy-Várad	decz. 29	380—480	340—370	280—320	180—200	260—300	300	140	1500	24
Maros-Vásárhely	apríl 29	326—370	220—250	210—248	108—124	—	210—230	80—90	600—1140	18
Károly-Fehérvár	apríl 24	365—475	310—315	245—250	155—163	—	165—175	95—120	900	20
Nagy-Szeben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó	decz. 31	388—455	361	290—312	135—141	318	—	—	—	18
Besztercze	apríl 27	400—450	300	280	180	—	180—250	100—190	650	16
Nagy-Enyed	apríl 29	325—350	250—300	200—225	140—150	—	330—340	35—45	800	18
Szamosujvár	apríl 12	400—440	280—320	240—280	130—140	—	250	50	1400—1600	18
Déás	apríl 27	360—400	330	220—240	130—140	—	150—160	50—80	800	16
Torda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Erdélyi földtehermentesítési kötvény 76 frt 39 kr. — Ezüst árkelet 103.45

Az „Erdélyi Gazda” hirdetési díjszabályzata.

	1-1		1-3		1-6		1-12		1-24		1-52	
	széri hirdeteskör											
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
16/16 lap	14	—	36	—	70	—	120	—	200	—	360	—
9/16 „	7	—	18	—	35	—	60	—	100	—	180	—
3/16 „	3	50	9	—	17	50	30	—	50	—	90	—
2/16 „	1	75	4	50	8	75	15	—	25	—	45	—
1/16 „	—	90	2	25	4	40	7	50	12	50	22	50

Nagyobb hirdetéseknel külön kedvezmények.

Azonkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hanyiszor a hirdetés megjelenik.

A szíves megrendelésben világosan kérjük kitenni: mennyi helyet igényel a beküldés mellékelt hirdetése számára.

Hirdetéseket elfogadnak lapunk kiadó hivatala és a Gámán János örökösiei nyomdájának központi irodája (főter gr. Gyulai-ház) Mellékletek százanként 1 o. ó. forintba számítatnak.

TARTALOM:

Az ákácza. — Ellenőrző borkóstolások. — Társalgó. — Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium körirata. — Törvénycikk a földadó (kataster) szabályozásáról. — Egyveleg. — Hirdetések. — Piaczi árak.